

M A G Y A R K U R I R.

Indult Bécsből, Kedden, Mártzius' 27-dikén, 1827.

P o r t u g a l l i a.

A' Londoni Globe így írt Márcz. 13-dikán: — „Az Oportói legújabb tudósítások, mellyek onnét Mártz. 1-ső napján indultak, ezeket jelentik: Az Insurgensek még most is birtokában vagynak Tra-los-Montes tartományának; az ő szelso vityázó tsoportjaik Oportótól 35 Anglus mértföldnyire állanak; az ő táborjok Chaves városánál van össze gyülekezve; az Anglus fő vezér még mind Koimbránál fekszik armádájával, melly szerint Oportó most nintsen fedezve. A' Portugallus Constitúziósok Chaves felé mentek-el az Insurgenseknek megtámadására.

Gróf Taipa az armádától Lisbonába vizsgálva érkezvén így beszélt a' Pairek' kamrájának Febr. 26-dikán tartott ülésében: „

„Minden környülállások, mellyeket én az északi armádánknál, honnét most érkeztem meg, tulajdon szemeimmel láttam és füleimmel hallottam, azt mutatják, hogy Minhó, Tra-los-montes, és Béira tartományainkban a' nép-pezség oly nagyon uralkodik, hogy attól lehet tartanunk, hogy ezen tartományokból az egész népség által költözik Spanyol országba. En tehát azt kívánom, hogy ezen kamara, a' Régens Princzaszszonyhoz kérelmet intézvén, jóvállja, hogy a' népnek letsendesítésére a' fegyver-hatóság mellé vegye segítségül a' rábeszélési, vagy megmagyarázási-hatóságot is, melynek gyakorta jó következései szoktak lenni. — Gróf Taipának ezen jóvallatja 7 személyekből álló Biztosság' elejibe adatott megfontolásra.

Ezen Gróf Taipa' jóvallatjának lehet tulajdonítani, hogy a' Régens Herczegaszszony, a' Mártz. 3-kán költ Lisbonai Udvari Ujság szerint, már oly kerülő írást intézett az Orzágnak minden Érsekeihez és Püspökeihez, melyben így nyilatkoztatta ki magát: — „Minekutánna ő K. Herczegaszszonyasága a' Kormányozóknak és egyéb Tisztikaroknak tudósításaikból azt vette észébe, hogy számos valamint Világi és Szerzetes Papi személyek, szent kötelességeiknek minémüségét nem esmérvén, a' béhozattatva lévő Constitúzió ellen, nem tsak a' Kathedrából tartott beszédeikben, hanem az utzákon 's piáztokon, sőt még a' gyontató székben is, heveskedve kikelni mérészlettek: ő K. Herczegaszszonyasága ehézképpést köteleztetni érzi magát arra, hogy a' Király' nevében megparantsolja, hogy a' Kárdinális Patriárkha és minden más Püspökök hathatósan 's kemény bürtetés alatt kössék sziveikre az ő megyéjiben találtató Papoknak, hogy a' Misa után minden vasárnapokon intézzenek beszédeket az ő Pásztoraságaik alatt lévő nyájakhoz, melly beszédekben a' Király által béhozott Orzáglási módnak hasznos voltát magyarázzák meg, a' Constitúziónak Czikkelyeit egymásután való rendel vegyék elé, 's a' nép szeméi előtt világosítsák meg, annak a' Catholika szent Religióval való megegyezését felvilágosítva terjeszszék a' nép szeméi elejibe, 's illy módon mutassák meg nekik, vagy győzzék meg őket a' felől, hogy melly szükséges legyen az ezen Con-

stitúcióban kifejeztetett intézetekhez alkalmaztatni magokat, és hogy melly nagy bűn legyen azok ellen engedetlenséggel viselkedni. —

„Azt is különösen szívükre köti a' R. Herczegasszony az említett Fő Papoknak, hogy melly szükséges legyen azokat a' Papi-személyeket, kik ezen revolúcióban részesülhetnének, hivataljokból kitenni, 's helyükbe olly virtusokkal tündöklő bölts lelki pásztorokat rendelni, kik az Ország' bizodalját valósággal megérdemlik.“

A' Pairkamarának Febr. 23-dikán tartott ülésében az a' jóvallat vétetett fel tanácskozássra; hogy II-dik Mária Királynének azon napon a' mellyen Brasiliából Lisbonába megérkezik, 100 Contokat (600,000 Frankokat) adjanak által előképpen. Gróf Taipa azt jegyzette-meg, hogy ezen nap talám még nagyon messze lehet, 's több az, hogy ohajtani kell a' Princzaszszonynak még sok ideig Rió-dè-Janerióban maradását, hogy ott Felsőes Attya mellett, annak példaadásai és útmutatásai által a' gazdálkodási jó rendtartásnak szükséges voltát, valamint szintén a' munkának szeretetét, melly virtusok az ő Attyát Pedro Királyt olly nagyon megkülömböztetik, alaposan megtanulja.

Spanyol Ország.

Generális Rodil, a' ki Extremadurának Portugalliával határos szélein a' maga Brigadájával vígyázaton állott, bejebb vitte sereget a' Spanyol vidékekre Caceres felé. Ezen hátrálásra Madridból érkezett parantsolat a' szemmeltartó seregek fő vezéréhez Generális Sarsfieldhez. Mitsoda oka lehet a' dolognak, bizonyosan nem írják; a' vélekedés többféle. Némelyek úgy beszélnek, hogy éppen a' határszélekig, hol eddig tartózkodtak a' Rege-

mentek, bajos volt számokra eleséget szállítani. Mások azt erőssítik, hogy Brozásban valami özszeesküvést fedeztek fel a' seregek között, melyre nézve tanátsónak tartották azon Regementeket, mellyekben az egyetértés magát kinyilatkoztatta, megszobb vinni a' Portugallus határszélektől. Vannak ollyanok is, kik úgy beszélnek, hogy a' Caceresi lakosok között kezdetek volna holmi nyughatatlankodási mozgások észre vétettni, 's azért vitték oda közelebb a' Regementeket. A' valóságot azonközben ennyi féle egymásnak ellenmondó hírek között annyival lehetetlenebb kitalálni, hogy az Országlószék tellyesen halgat, a' részrehajlások pedig nem veszteglenek a' nyughatatlankodás lelkét annyi féle ábrázatba öltöztetni, a' mennyi félebe tsak lehet.

Még eddig arról se érkeztek semmi bizonyos tudósítások, hogy ez a' Brozásai özszeesküvés minémü Charakterü és kiterjedésü legyen.

Spanyol ország' keleti partjain semtsenededett még el az a' nép-pezségés, melyről azt tartják, hogy a' Valenciái Fő Kapitánynak 's az alatta lévő főbb tisztikaroknak böltsességgel ellenkező rendelkezései miatt vette származását. Valenciában a' theátrumon nagyon lármásan viselték magokat az úgy nevezett Ultra-Royalisták, 's ezen káltozás között: Veszszenek-el a' Negrósok (a' Constitúziósok)! Veszszenek-el a' Portugalliai Negrósok! még öklözési-hatóságra is vetemedtek azok ellen, kik nem akartak úgy kiáltani, hogy éljen a' határtalan hatalmü Király! hanem tsak így: Éljen a' Király! —

Alikantéban is hasonló történt. Itt a' Királyi Önkéntvállalkozottak támogtak meg némelly személyeket, azért, hogy Kaszkétakat hordoztak fejeken; mint hogy ez a' revolúzió időbéli Liberalismusnak jele (emblemája).

Orosz Birodalom.

A' Pétersburgi Ujság illy Tiszti Tudósítást adott ki Mártzius' 6-dikán Grusiából Febr. 21-dik napjáról: — „

„Generalis Herczeg Madatoff azon osztállyal, melly az Araxesen-túl táborozik, Lar városának elfoglalása után (melyről utóbb emlékeztünk), ott egy fegyveres tsapatot hagyott hátra olly rendelkezéssel, hogy az ő távolléte alatt visszaútozásra kívántató készületeket tegyen, utra való eleséget gyűjtson 's a' többi, maga pedig Lovas sergének több részével Agar városa felé nyomult előre, hanem elébb hogy sem oda megérkezett volna, a' városnak megkémlelésére 200 emberekből álló tsapatot küldött el.

Ezen kémkedési expeditzió után, viszsza tért Herczeg Madatoff az Araxes felé, naponként csak rövid utakat tévén, 's azon Schirváni és Karabaghi familiákat is magával hozván, kiket a' Persák a' magok tavalyi béütések 's azutánni visszaverttetések után magokkal elvittek vala. Febr. 9-dikén érkezett vissza az Araxeshez, 's azon minden baj nélkül által szállította sergeit az innenső vidékekre. A' vízen való általköltözés E. d. i. b. u. l. k. n. á. l. történt.

Nagy Británia.

Mártzius' 12-dikén olly tudósítások érkeztek vala Dublinból Londonba, hogy a' Parlamentum alsó házának azon határozása, melly által a' Catholikusokat illető kérdést vissza vetette, Irlandiába megérkezvén, rendkívül való nyughatatlankodást, békételenkedést, és pezsgést okozott nevezetesen a' fő városban Dublinban. Tüstént egy előre való, készülő ülést rendelt az Egyesület, mellyen sok elékelő személyek jelen voltak. Dillow Mihány, egy Dublini igen gazdag Catholikus pol-

gár ült elől. Meghatározatott, hogy Mártzius' 14-dikén tartsanak közönséges ülést, olly nagy számmal, a' mennyit csak össze hívhatnak, a' végre, hogy a' Catholikusok ügyének jelenlévő állapotja fontolás alá vételődjék.

Az első előre való ülésben oda ment ki a' vélekedés, hogy Irlandiának minden Grófságai rendeljenek egy közönséges és számos Követséget a' Királyhoz, a' melly egy Felírást vigyen a' Felsőség' elejibe. Husvét' 2-dik napjára kell a' Követség' tagjainak Dublinba össze gyülekezni. A' Követség' tagjainak száma több százakra fog telni. Mondják, hogy azért tette az első Gyűlés ezen fontos határozást, hogy a' maga Catholikus felekezete által soha ne vádoltathasson azzal, hogy valamely törvényes eszközt, a' mi az ő ügyeknek hasznos lehetett volna, elévenni elmellőzött.

Mint hogy most a' Catholikusokat illető kérdés leggyakrabban emlegettetik az Ujságlevelekben, ne legyen unalmas Olvasó-jainknak vagy két hosszú beszédnek rövid kivonásait figyelmetesen megolvasni, mellyek közzül az egyik mindent felhordott, a' mit csak az Irlandus Catholikusok ellen ligondólhatott, a' másik pedig az elsőnek okoskodásait hasonló nagy számú erősségeknek felhordása által megczáfolni iparkodott. Az első beszédet Copley úr tartotta, ki a' Fő Cancellarius után következő személy a' Cancellariai törvényszéknél, a' másikat pedig az Irlandiai Királyi Fő Prokurátor Plunkett úr, éppen azon napon, mellyen a' feltett kérdés vissza vetetett. A' Copley úr okoskodásainak alapjai ezek voltak: — „

„Nagy Crisisnek szelén állunk; Országunkban mindenek ránk függesztették szemeiket. A' Protestáns közönség félelemmel várja, hogy mitsoda határozást fog ezen ház a' jövő éjszaka tenni. Ugyan ezen határozást még nagyobb feszültséggel vár-

ja az Irlandiai nép massa. (A' hármas halljuk! kiáltás sok versben elé fordult ezen beszéd alatt; de mi rövidségnek okáért ezeket is elhalgatjuk). Mindnyájan tudjuk, hova legyen a' szóban forgó tárgy által a' czélzás. Az Irlandus Catholikusok azt kívánják, hogy a' törvényhozásban részesülhessenek; és hogy, kevés kivétellel, minden hivatalokra felléphessenek. Sok beszédet hallánk a' minap azon törvényeknek keménységekről, mellyek régebben a' Catholikusok ellen fennállottak: hanem azok az indító okok; mellyek őseinket ezen kemény törvényeknek hozására indították, bőltsen elhalgattattak. Nékiék akkor helyes okaik voltak illy kemény törvényekhez folyamodni, mint ezt az Anglus Történetírások kimutatják. De ezen törvények már lassan-lassan eltöröltötek.

„A' melly kérdésekrájok nézve még hátra vagynak, t. i: hogy valyon mi megengedhetjük-e a' Catholikusoknak minden veszedelem nélkül, azt, hogy minden politikai elsőégi jusokkal élhessenek, hogy a' Státus fő tisztségeikre léphessenek, 's hogy a' törvényhozásnak részesei lehessenek? ezek mint politikai kérdések. Ha mi megadhatjuk a' Catholikusoknak önn' magunk' Religiói és polgári intézeteinknek veszedelmétetése nélkül, a' mit kívánnak, úgy igazságosan megkívánhatják azt. Sokat beszélnek Pitt-ről 's más nagy embereinkről, hogy mindnyájok nagyon pártját fogták volna a' Catholikusok' felszabadittatásának: de szükség megjegyezni, hogy mind ezek a' nagy emberek olly feltétel alatt kívánták az ő felszabadittatásokat, ha kezesség találtassék arra, hogy az Ország a' külső befolyástól megoltalmaztathatik. Lord Castlereagh (Londonderry), Lord Granville, és Grattan úr, mindenkor illy értelemben voltak; 's merem erőssíteni, hogy a' mi mostani, külső dolgokra ügyelő Ministerrünk Canning úr is, nem egyszer nyilatkoztatott ezen házban illy értelmet. Ezen

értelemben van az Irlandiai, most ezen házban jelen lévő K. Fő Prokurator Plunkett úr is.

„Azt kérdem tehát már most, hogy hát hol vagyon, miben áll ezen kezesség? Megfelelték-e valaha a' Catholikusok azon iparkodásoknak, mellyek oda czéloztak, hogy ők a' politikai jusokkal való tellyes élésre eljuthassanak? Sőt ellenben nem azon iparkodtak-e szüntelen, hogy semmire elne kötelezzék magokat, 's hogy név szerént a' Püspökök' választására nézve a' Királyi Vétót megjátszodtathassák? Az ő iparkodásaikból mindenütt a' tetszik-ki, hogy ők szert akarnak tenni a' kívánt kisorsító jusokra, de nem akarják megígérni azokat a' kárterítéseket, mellyeket mi, tollók kívánunk.

„Eleintén nem voltak idegenek az által megnyerni kívánságait, hogy mindent megígérjenek, a' mik az ő Religiói tudományaikkal ellenkezésben nintsenek. Most ellenben, midőn már tellyes erőben érzik lenni magokat, tsatazásra hívnak-ki bennünket. Meg kell gondolnunk, hogy a' Királyi Vétó, a' Püspök-választásokban, éppen nem megengedhetetlen dolog. Mi erre a' Pápa Organumának (Küldöttjének) nem régen tett nyilatkoztatását is felhozhatjuk bizonyságul; valamint szintén a' nem-Catholikus Státusokban fennálló intézeteket is. Illy Státusok Pruszszia és az Orosz birodalom. Mi okon szegzi hát magát az Irlandiai Catholikuság illy nagyon ellene ezen Vétónak a' Püspökök választatásában? Ezen okot könnyű feltalálni azon igen nagyon hatalomban, mellyet a' Cath. Papok magoknak a' nép közt szerettek; 's azon eszközökben, mellyeknek birtokaikban vagynak a' nép-vélekedésének kezeikben való tartására, 's a' melly által abba az állapotba helyeztették magokat, hogy már most semmit el nem akarnak fogadni, tsak kívánságaiknak minden feltétel nélkül való megadattatását.

„Ha Európának mai állapotját annak 1810 és 1815-béli állapotjával össze hasonlítjuk, találunk-e benne valamit, a' mi akkor, szükségesnek tartatott, ma pedig szükségtelenné tartathatna a' kezességállításra nézve? Ellenben nem fáradhatatlanul iparkodtak-e a' felhozott esztendőktől a' R. Catholika Religió és a' Pápaszéke azon, hogy régi uralkodásokat vizsgálja nyerve?”

„Fordítsuk vissza figyelmünket Irlandiára. Az 1810-dik és 1815-dik esztendőben tsendesség uralkodott Irlandiában. Most hánykodó, nyughatatlankodó indulat uralkodik benne. Ott egy olly Gyülekezet találtatik, melly ezen nyughatatlanságnak indító oka. De hát mit is kívánunk tőlünk a' Catholikusok? Valóságban, még csak annyira se alázzák meg magokat, hogy kérnének valamit, hanem inkább fenyegető szavakkal akarják megnyerni azt, a' mit jó alapon fekvő Jusaiknak neveznek. Az egyik legnagyobb Catholikus Szószólló így szólott egy alkalmatossággal az Irlandus Catholikusoknak gyülekezetében: „Irlandia egy Oriási formába öltözött Könyörgő, ki a' Constitúciónak kapujai előtt dörög!”

„Azt kívánják tőlünk, hogy azon Catholikusokat, a' kik Papjaiknak befolyásával, a' Parlamentum tagjaivá választanak, a' Képviselők közzé bébotsássuk, holott ezeknek nagyobb része nyilván való ellenséggel kinyilatkoztatta magát az Angliai Uralkodó Egyház eránt. Gyakran hallottam mondattatni, hogy a' Catholikusoknak a' Parlamentumba való belépése semmi ártalmára nem lenne az Uralkodó Egyháznak. Ha 20—30 Catholikusok a' Parlamentumban belépnének, mi eszközök lennének ezeknek kezeikben arra, hogy az Anglus Egyháznak árthassanak? A' kik e' felét kérdeznék, mindenkor nem mel felelnek. De ez engem ki nem elégít. Fájdalommal kell megvallanom, hogy ezen

házban sok lágymeleg barátjai találtatnak az Anglus Egyháznak, mint ezt minden napi tapasztalásaink bizonyítják. Ha már a' Protestánságnak ezen házban találtatott lágymeleg barátjaihoz s annak nyilvánvalóságos ellenségeihez még a' 20—30 Catholikus tagok is oda járúlnak, valóban azt kérhetni tőlünk, hogy jól gondoskodtunk-e a' Protestánságról, a' melyhez tartozunk, s a' mellyet védelmezni, kötelességünk?”

„A' Catholikusok felszabadításának barátjai más országoknak példájukat hozták fel a' követésre, mellyekben semmi törvényes különbség nem találtatik a' különböző Vallási felekezeteknek tagjaik között. Ilyenek Austria és Franciaország. De én erre azt felelem, hogy nem ilyenek; mert ott a' Püspököket az Országlószekek nevezik: azt tehát, a' mi azokban az Országokban jó lehet, nem lehet Angliára alkalmaztatni.

„De még azt is kérhetjük: hogy valyon, ha a' Catholikusok felszabadulnának, helyre fogna-e állani Irlandiának minden tartományaiában a' tsendesség és a' békeesség? Ha a' Catholikusok győzedelmeskednek, ez által a' Protestánsok megilletődnek, s kiláthatja-e előre azon következtetéseket, a' mellyek két illy ellenséges gondolkodású Felekezeteknek összeveszéséből folyhatnának? A' ki Irlandiának jelenlévő állapotját közelről megfontolja; s a' ki azoknak gondoltatható czélzásait meggondolja, kik most magoknak politikai befolyást nyerni törekednek; valóban nem erősíthetik azt, hogy az úgy nevezett Emancipatio által a' tsendesség Irlandiában állandó módon helyreállítatik. A' Romai Catholika Religió egy olly Religió, a' melly mind tovább meg tovább terjeszkedni iparkodik, melynek erősítésére azon Religiónak fejei már magok elégséges okokat szolgáltatnak nekünk. Megvallom kívánna tudni, hogy valyon a' Catholikus Papság, melly az Irlandiai néphez illy nagy befolyást

lyással és határtalan erőhatósággal bír, ha megnyerhetné, a' mit most kíván, meg fogna-e azzal elégedni? vagy pedig nem fogna-e egynek megnyerése után mind több több kívánságokkal eléállani, mind addig, míg az, a' mi most Catholikusok Emancipaltatásának neveztetik, Catholikusok Fő uraságának neveztethegne? Én hiszem, hogy így útna ki a' dolog; rosszszül ítéel a' Cath. Religiónak lelkéről a'-ki nem így ítéel. Az én itéletem alapja magoknak a' Cath. Püspököknek nyilatkozatásaikon fekszik, a' kik sokkal nyilvánosabban kibeszéllték magokat, mint sem valóságos czélzások aból ki ne látszott volna.

„Én itt azért botsátkoztam-ki ennyire a' Cath. Religióról való beszédben, mint hogy azt hiszem, hogy a' Catholikusokat illető kérdés nem határozódik abba', hogy bé kell-e őket botsátani a' Parlamentumba, hanem sőt inkább arra is kiterjed, hogy valyon a' Protestáns Religiónak fenn kell-e Irlandiában állandóul állani, vagy nem? Ezen pontra kívánnám én különösen vonni ezen háznak figyelmit; mert azt hiszem, hogy a' Catholikusoknak Emancipaltatásából szükséges képpen nagy kár fogna a' Protestáns Egyházra következni. Ezen következés eránt akartam meginteni a' Parlamentumot. Arra akartam a' figyelmet vonni, hogy nem kell abba bízni, hogy az Emancipatió által a' czivódásnak végvettetik, és hogy Irlandiában ez által a' tsendesség és békesség bizonyosan helyre állittathat. Sőt inkább megintem Uraságtokat ne engedjék magokat ezen tsalárd reménség által elaladni; kérem gondólják jól meg, hogy valyon a' Protestáns Egyháznak elnyomása nem egyedül való czélja-e az Emancipatiónak? Addig van ennek megfontolására idő, míg véghatározást nem tettek a' dologban. Nállunk a' Protestáns Egyház teszi a' Státusnak egy részét. Azt kérdem tehát, hogy kívánjátok ezen Egyháznak elesését? Hiszem, hogy

vagynak ezen háznak olly tagjai, kik ezt sem ellenzenék. Szerentse, hogy nem mind gondólkoznak e' képpen. Az utolsókhöz fordulok én, kérvén őket, ne hízelkedjenek magoknak azzal a' reménséggel, hogy az Emancipatió által elhárítottáhat a' politikai zivatár. Sőt azt hiszem, hogy az Emancipatió tsak újabb kívánságokra fog okot szolgáltatni. Vegyünk-fel 60—70 Catholikusokat a' Parlamentumba, az ő legközelebbi kívánságok a' leszen, hogy a' Protestáns Egyház Irlandiában töröltessék-el, és ennek meghatározatása éppen olly feszeséggel fog ezen háztól várattatni, mint most az Emancipatió várattatilk.

„Melly állapotban lennénk ekkor helyheztedőve? Ha az új jóvallatnak ellentálanánk, azt mondanák, hogy ha már eddig mentünk, menjünk tovább is. A' fog mondattatni, hogy eleinten kellett volna keményebb állásba helyheztetni magunkat, nem akkor, midőn már késő.

„Azt kérditek töllem, hogy, ha a' feltett jóvallatnak ellent állok, magam mitoda jóvallatot fogok annak helyébe tenni? Hanem én nem gondolom, hogy ezen kérdésre valamit felelni tartozzak. Én nem tartozok az ő Felsége' Országglószékének tagjai közé; nem vagyok a' Korona' Ministere. Tehát szükség felett való sőt ártalmas is lenni, kimondani, hogy mit gondolok, mit kelljen tselekedni? — (Itt utóbbszor is lármázni kezdett a' helybehagyó: halljuk! halljuk! halljuk! hármás kiáltozás, melynek vége lévén, Plunkett állott-fel a' Copley beszédének megczáfolására, mellyel jövő pénteken. fogunk szolgálni).

A' Király Londonban nagy gyülekezetet tartott Martz. 14-dikén, hol a' Yorki Herceg' halálára való tekintetből mindenek legmélyebb gyászban jelentek meg. Azután titkos tanáts, s végezetre audentia-adások következtek; mellyeken a' Minis-

terek nerezetesen Peel, Harrowby, Wellington, és Beresford voltak jelen.

Az Emancipációról a felső házban is szó volt Mártz. 12-dikén. Lord King egy Kérelmet terjesztett ezen ház' elejibe, és e-képpen szólott: „Mint hogy megkértem, kötelességem hozza magával, hogy ezen Kérelmet a Lordok' háza' elejibe terjeszsem, ámbár meggyőződve légyek a-felől, hogy midőn azt Uraságtok' eleibe terjesztem, annyi, mint ha a tűzbe vetném. Egyéb eránt megjegyezhetem, hogy midőn a' boldogult Király idejében a' Toryk' része győzedelmeskedett, elvesztették Amérikát; ha most is ugyan azon rész győzedelmeskedik, nem soká még nagyobb veszteségről fogunk panaszolkodni. Irlandiában most, mint a' Kérelem' beadóji írják, 2550 üres hivatalok találtak a' gyülekezeteknél, mellyek alól mind kizáratatva vagynak a' Catholikusok a' fennálló törvény által.

A' Londoni Ujságlevelekben jeles egymásnak való ellenmondás fordult elé e-napokban. A' Kurír nem tsak hogy jelentést tett a-felől, hogy újabb sergek fognak sietséggel útnak indulni Angliából Portugalliába, hanem még a' Regementeket is név szerént felszámllálta, a'mellyekből tsapatok rendeltettek-ki az elevezésre. A' Timeslevelek ellenben meghatározott módon erőssítik, hogy nem igaz, hogy új sergek fognának útnak indulni, hanem tsak 30 lovak szállittatnak által egy Portugalliában lévő Regementhez, melynek azokra szükség van.

A' Kurír azonközben még máig se vette vissza szavait, sőt újabban is erősítette, hogy igaz a' mit' írt.

Mi Bétsben azon Portugalliai és Spanyol országi újabb tudósításokat megtekintvén, mellyek itt ma jöttek közönség elejibe, magunk is a' Times-sel tartunk,

mint hogy azt vtszszük eszünkbe, hogy ismét olly rosra fordult az Insurgensek' dolga, hogy méltán szükségtennek lehet tartani új Anglus sergeknek Portugalliába lejendő küldettetését. — Itt következnek ezen — ”

„Újabb Tudósítások.

„Mi (így szoll a' Párisi Csillag Mártz. 13-dikán estve kiadott darabjában) olly tudósításokat vevénk Madridból Mártz. 11-dik' napjáról: Hogy a' Portugalliai Constitutziós sergek három oszlop-tsapatokban az Insurgensek ellen elényomulván, czek a' Generális Magessi és Montalegre vezérlessek alatt, Abellán, Nésón, és Sant-Annán által, egész Portugallia' határáig hátráltak, 's ott, mint hogy Spanyol országba külömben bé nem botsáttattak, fegyvereiket a' Portugallus földön elebb letették, 's azután Spanyol országba által jöttek. Egyedül tsak a' Generális Telles-Jordao' Osztája jött által fegyveresen, más úton, Konstantin nevű helységen által, a' Spanyol földre, hanem itt ezzel is tüstént letették a' fegyvert.

„Az által jött Insurgensek' száma, kik e-szerént már most mind ki vagynak fegyvereikből vetkezettve, 3000 emberekre telt, a' 6. 11. 14. 17. 21. és 22-dik számú gyalog Linéa, 4. és 9-dik számú gyalog könnyű, 's a' 2. 6. 9. és 12-dik számú lovas Regementekből állott. — Generális Monet' elejibe, kire a' Portugallus Insurgenseknek fegyverből való kivetkezése van bízattatva, olly meghatározott parantsolat van adattatva, hogy ezen fegyvereket haladék nélkül adassa által, Megesmérő írás mellett, a' Portugalliai Tisztikaroknak.

A' Londoni Globe egy magános levélből, a'melly Mártz. 1-ső napján Estremózból indult, illy kivonást közöl: — „

„Az innét Elvás vára felé menő országúton mindenek felelevenültek. Innét segítő sergek mennek arra felé; onnét az

ott már jó idő-olta ülő hadi foglyokat szállítják erre felé, a' kik innét Lisbonába vitettetnek, mint halljuk azért, hogy hadi ítélszék' elejibe állittassanak. Elvásban Generális Caula a' Kommandáns, ki egy derek bátor katoná; ha illy Kommandánsunk nem lett volna, a' mostani környüllások között ezen nevezetes vár is rég-olta az Insurgensck' kezére jutott volna, mivelhogy sok itt lakó legértékesebb kereskedők idegenséggel viseltetnek a' Constitützióhoz. —

„A Idea-Gallegónál, hol a' Badajoz felé vivő út kezdődik, az öszvéreket mind elvették, hogy puskaport szállítsanak Elvás várába, hova e' napokban új sergek is fognak érkezní. Lisbonából egy Anglus Kapitány jött vala ide ezen várnak megszemlélésére; már vissza ment Klintonhoz a' fő vezérhez. Itt az úton, a' sok úton-álló ragadozók miatt, kik a' szökevény és elmaradozó katonákból lettek, nagyon veszedelmes a' járáskeles. Számos latouai kíséret nélkül senki se mer az Aldea-Galegó mellett lévő erdőkön általindulni. Néhány falusi lakosokat, kik a' Lisbonai vásárról jöttek vissza, 15 illy úton-állók meglepven, minden pénzektől megfosztották őket. Nem ok nélkül gondolják, hogy még tiszték is számosan vetemedtek ezen életre, a' kik eddig a' Chavesz armádájánál szolgálván, az ő megvertetése után elszéledtek, s már most ragadozás által táplálják magokat, hogy élhessenek. Ha a' ragadozó csoportok, mellyek az egész országra kiterjeszkedtek, hamarjában ki nem írtatnak, keserves sorsra fog jutni ezen ország.

Levegői Megjegyzések — Brünnből.

Itt Jan. 21. 22. és 25-dik napjai voltak a' leghidegebbek, melly napokon 11—13 grádusú hideget mutatott az R. mérő-

je; Febr. 17. 18. 19 és 26-dik napjain pedig 16—19 grádusnyit. — Mártz. 2-dikán már megszollalt a' patsírta. A' denevér 3-dikán kezdett tsevegni kün. A' délre fekvő tserékben Mártz. 7-dikén kezdett nyilni a' tavaszi vizgyöngy (Galanthus nivalis).

A' levegőnek természeti Visgálói előtt méltán nevezetesnek tartatik az a' hirtelen való lágyulás vagy olvadás, a' melly Febr. 26-dikától Mártz. 2-dikáig, vagy 7-dikéig tapasztaltatott. Honnét vette magát illy kegyetlen hideg után a' levegőben illy sok meleg részetskéknek illy hirtelen való öszszefolyása, hogy illy sok havat egész országokban illy hirtelenséggel elenyésztesen, holott éppen ezen időben sem nyugotról sem délről nem éreztünk jöni semmi úgy nevezett olvasztó szeleket? Talán a' Hollandiai vastag kőd okozta, a' melly által Mártz. 1-ső napja tsak nem éjszakává lett vala, melyhez járulhatott még a' levegőben valamely gyanta (elektrika) részeknek kifejtődése is, melynek ereje négy napok alatt (valami 100 órák alatt) 26 grádusnyira felhajtotta a' melegmutatót R. szerént? Kérdés a' levegő visgálókhoz és egyéb Physikusokhoz. — (Ezen megjegyzések a' Jurende Brünni híres Kalendariumában fordulnak elé).

B é c s.

Itt tegnap délutáni 4 és 5 óra között, olly hó-zivatarban, melly a' levegőt is meghomályosította, villámlott és dörgött.

A' pénzfolyamat Mártzius' 26-dikán, közép árr:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji	89 1/16
Az 1820-béli sorsosok,	156.
Az 1821-béli hasonlók,	120 1/8
A' Bankó Aktziák kelték 1063 forinton	
Conv. Pénzben	